

نام درس	دین و زندگی دهم	دین و زندگی یازدهم	ترکیبی	آسان	متوسط	سخت
تعلیم و تربیت اسلامی	۷	۶	۷	۶	۶	۸
هوش و استعداد معلمی	-	-	۲۰	۶	۱۳	۱

تعلیم و تربیت اسلامی

۱۶۱- گزینه ۲

درس نامه تصمیم و عزم برای حرکت:

- معنای عزم: تصمیم و اراده بر انجام کاری است
- هر قدر عزم قوی تر باشد، رسیدن به هدف آسان تر است.
- انواع عزم:

(الف) عزم ضعیف:

تاب نیاوردن

عقب نشینی در برابر مشکلات و حوادث

(ب) عزم قوی:

استواری

شکیبایی

تحمل سختی ها

نسپردن سرنوشت به دست حوادث

حرکت با قدرت به سوی هدف

آیه: ﴿وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ﴾ (لقمان، ۱۷)

ترجمه: بر آنچه (در این مسیر) به تو می رسد، صبر کن که این از عزم و اراده در کارهاست. پیام ها:

- شکیبایی و تحمل سختی ها برای رسیدن به هدف، از نشانه های داشتن عزم قوی است.
- یکی از اقدامات لازم برای ثبات قدم در مسیر قرب الهی، تصمیم و عزم برای حرکت است.
- این آیه با حدیث امام کاظم (ع) : «خدا یا! می دانم که بهترین توشه مسافر کوی تو، عزم و اراده ای است که با آن خواستار تو شده باشد» مرتبط است.

بعد از سفارش هایی که لقمان حکیم به فرزندش می کند و راه و رسم زندگی را به او نشان می دهد، به وی می گوید: ﴿وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ...﴾

۱۶۲- گزینه ۴

انسان متوکل می داند که در صورت انجام وظیفه، هر نتیجه ای که به دست آید، به مصلحت اوست، گرچه خود به آن مصلحت آگاه نباشد؛ زیرا خداوند آینده ای را می بیند که ما نمی بینیم و به مصلحت هایی توجه دارد که ما درک نمی کنیم. گاهی چیزهایی را به نفع خود می پنداریم، در حالی که به ضرر ماست یا اموری را به ضرر خود می دانیم، در حالی که به نفع ماست.

۱۶۳- گزینه ۱

درس نامه آیه: ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾ (بقره ۱۶۵)

ترجمه، او بعضی از مردم، همتایانی را به جای خدا می گیرند، آنان را دوست می دارند مانند دوستی خدا، اما کسانی که ایمان آورده اند، به خدا محبت بیشتری دارند.

پیام ها:

- اشتباه برخی از مردم، شریک قرار دادن غیر خدا در محبت به خداست.
- از ویژگی های مؤمنان، شدت محبت آنان به خداوند است.
- محبت به خدا (توئی)، آغاز دینداری است.
- با حدیث امام صادق (ع) که می فرماید: «قلب انسان حرم خداست ...» ارتباط دارد.

اگر انسان دل به سرچشمه کمالات و زیبایی ها سپارد و قلب خود را جایگاه او کند، زندگی اش رنگ و بوی دیگری می یابد و هر میزان که ایمان انسان به خدا بیشتر شود، محبت وی نیز به خدا بیشتر می شود. عشق و محبت الهی افسردگی، ترس و یأس را از بین می برد و به انسان نشاط، شجاعت و قدرت می بخشد. محبت الهی، تبیل را چلاک و زرنگ، بخیل را بخشنده و کم طاقت را بصور می کند و سرانجام، آدمی را از خودخواهی به ایثار و از خودگذشتگی می رساند. عشق به

خدا چون اکسیری است که مرده را حیات می بخشد و زندگی حقیقی به وی عطا می کند. این همه تحول به این دلیل است که قلب انسان، جایگاه خداست و جز با خدا آرام و قرار نمی یابد. از همین رو قرآن کریم یکی از ویژگی های مؤمنان را دوستی و محبت شدید آنان نسبت به خدا می داند: ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾

۱۶۴- گزینه ۲

مهم ترین فایده روزه عبارت است از تقوا و تقوا به معنای «حفاظت» و «نگهداری» است.

۱۶۵- گزینه ۱

درس نامه روزه و سفر

کسی که به سفر می رود، اگر شرط های زیر (۳ شرط) را داشته باشد، مسافر محسوب می شود و باید نمازش را شکسته بخواند و نباید روزه بگیرد:

۱ رفتن بیشتر از ۴ فرسخ شرعی (۲۲/۵ کیلومتر) و مجموع رفت و برگشت بیشتر از ۸ فرسخ

۲ کمتر از ده روز در جایی که سفر کرده بماند.

۳ سفر برای انجام کار حرام نباشد. (اگر برای کاری حرام و یا با نهی پدر و مادر یا ستم به مظلوم به سفر برود، باید نمازش را کامل بخواند و روزه اش را بگیرد.)

اگر شخص روزه دار، قبل از ظهر از وطن خود به سفر برود، باید با رسیدن به حد ترخص روزه اش را افطار کند.

اگر شخص روزه دار، بعد از ظهر از وطن خود به سفر برود، باید روزه خود را ادامه دهد و تمام کند.

اگر شخص مسافر، قبل از ظهر از سفر به وطن برگردد:

(الف) اگر در سفر روزه را باطل کرده: نمی تواند روزه بگیرد.

(ب) اگر در سفر روزه را باطل نکرده: باید روزه را ادامه دهد.

اگر شخص مسافر، بعد از ظهر از سفر به وطن برگردد: نمی تواند روزه بگیرد.

کسی که بعد از ظهر مسافرت می کند، یعنی بعد از شنیدن صدای اذان ظهر از حد ترخص خارج می شود، باید روزه خود را ادامه دهد و روزه اش صحیح است.

۱۶۶- گزینه ۳

می دانیم که امت اسلامی از اقوام و ملل گوناگون و با آداب و رسوم مختلفی تشکیل شده است که هر کدام پوشش و لباس مخصوص خود را دارند. حتی ممکن است در کشوری مثل کشور عزیزمان ایران، اقوام مختلفی زندگی کنند که هر کدام از آن ها پوشش خاصی برای خود برگزیده باشند؛ بنابراین چگونگی و نوع پوشش، تا حدود زیادی تابع آداب و رسوم ملت ها و اقوام است.

۱۶۷- گزینه ۳

درس نامه آیه: ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَ بَنَاتِكَ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلَابِيبِهِنَّ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَن يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَ كَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا﴾ (احزاب ۵۹)

ترجمه: ای پیامبر، به زنان و دختران و به زنان مؤمنان بگو پوشش های خود را به خود نزدیک تر کنند. این برای آن که به [عفاف] شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند، بهتر است و خداوند همواره آموخته و مهربان است.

پیام ها:

- دستور قرآن در مورد حجاب همه زنان در جامعه ایمانی، یکسان است و تفاوتی میان دختران و همسران پیامبر (ص) با سایر زنان نیست و پیامبر (ص) باید امر به معروف (امر به حجاب) را از نزدیکان شروع کند.

زنان مسلمان از ابتدا حجاب داشتند، اما با حدود آن آشنا نبودند. لذا قرآن دستور می دهد حجاب را به خود نزدیک تر کنند.

دو فایده، علت و فلسفه حجاب برای زنان عبارتند از: ۱ به پاکی و عفاف شناخته شدن و ۲ مورد آزار قرار نگرفتن.

درخواست حضرت موسی علیه السلام: آیه شریفه: ﴿وَجْعَلْ لِّي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي هَرُونَ أَخِي أَشَدُّ بِئِي أَزْرَىٰ وَ أَشْرَكُهُ فِي أَمْرِي﴾ و از خاندانم ایاور و وزیر برایم قرار بده. برادرم هارون را و این گونه پشت مرا با او استوار ساز.

این که پیامبر صلی الله علیه و آله موظف بود اگر چیزی نمی داند به آن اذعان کند (بگو من نمی دانم آیا آن چه وعده داده می شوید نزدیک است، یا پروردگارم برای تحقق آن مدتی طولانی قرار دهد). ... یعنی این که انسان می بایست قدرت گفتن نمی دانم را در خود داشته باشد.

(مهارت های معلمی صفحه ۸۰)

۱۷۹ - گزینه ۴

با توجه به آیه شریفه: ﴿قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَحْدَةٍ أَن تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خِزْيَةٍ﴾ بگو: من شما را فقط به یک حقیقت پند می دهم و آن این که دو نفر دو نفر و یک نفر یک نفر برای خدا به پا خیزید، خداوند به قیام به صورت فردی و گروهی امر می کند.

(مهارت های معلمی صفحه ۹۴)

۱۸۰ - گزینه ۴

در آیه شریفه ﴿ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾ می خوانیم که به جای انتقام، بدی های مردم را با عمل خوبی از خود دفع کنید که این کار برکاتی دارد: از جمله این که کینه ها از بین رفته و بین آن ها دوستی گرمی پدید خواهد آمد.

(مهارت های معلمی صفحه ۹۹)

هوش و استعداد معلمی

۱۸۱ - گزینه ۲

استراتژی در این سؤالات که در آن یک متن داده می شود و ۲ یا چند سؤال از آن مطرح می شود، ابتدا سؤال هایی که از متن مطرح شده را مطالعه کنید، سپس متن را دقیق بخوانید و قسمت های مهم که مربوط به پاسخ هر سؤال است را در متن پیدا کرده و زیر آن خط بکشید و حتماً پس از خواندن کامل متن به سؤالات مطرح شده پاسخ بدهید. در پاراگراف اول متن در مورد «سند تحول بنیادین» توضیحاتی آمده است، درستی یا نادرستی گزینه ها را براساس این پاراگراف بررسی می کنیم:

بررسی گزینه ها: ۱) نادرست؛ در هیچ جایی از این پاراگراف اشاره نشده که «سند تحول بنیادین» اولین سند ملی است؛ پس در مورد درست یا نادرستی آن نمی توان نظر داد. ۲) درست؛ با توجه به جمله «... در سند تحول بنیادین (بند ۱۵، راهکار ۲) به تقویت علوم انسانی و پرهیز از غلبه رویکرد فنی و تجربی در آموزش رسمی توجه شده است.» در متن، این گزینه صحیح است.

۳) نادرست؛ در مورد محقق شدن اهداف سند تحول بنیادین در این پاراگراف هیچ توضیحی ارائه نشده است و در مورد درستی این گزینه نمی توان نظر داد.

۴) نادرست؛ طبق متن بند ۱۵ سند تحول بنیادین به تقویت علوم انسانی و پرهیز از غلبه رویکرد فنی و تجربی توجه داشته است؛ پس نمی توانیم بگوییم که بیشتر بندهای این سند معطوف به کاهش رویکردهای فنی و تجربی در آموزش دوره متوسطه است و اطلاعات متن برای پاسخ و تعیین درستی این گزینه کافی نیست، چون درباره سایر بندهای این سند اطلاعی نداریم.

مشاوره سؤالات از متن بلند، از سؤالات متداول آزمون های هوش است. در این تیپ سؤال یک متن داده می شود و سپس دو یا سه سؤال از متن مطرح می شود که به سؤالات مطرح شده باید براساس اطلاعات متن جواب بدهید نه دانسته های قبلی خودتان.

۱۸۲ - گزینه ۴

درس نامه در سؤالات استنباط از متن، خیلی وقت ها نتیجه بخشی از متن در گزینه ها آمده است که به طور مستقیم از خود متن قابل برداشت نیست، بلکه باید اطلاعات مختلف متن را در کنار هم قرار بدهیم و از آن ها نتیجه ای منطقی را استنباط کنیم. دقت کنید که برداشت شخصی یا اطلاعات قدیمی خود را در پاسخ به این سؤالات در نظر نگیرید.

با توجه به پاراگراف دوم متن، گزینه ها را بررسی می کنیم: ۱) نادرست؛ در پاراگراف دوم متن در مورد «برنامه درسی پنهان» برای هدایت دانش آموزان به انتخاب رشته علوم انسانی توضیح داده است، اما این که اگر دانش آموزان را به حال خود واگذاریم، همه تصمیم خواهند گرفت دکتر یا مهندس شوند، مطلبی نیامده است؛ پس این گزینه از متن برداشت نمی شود.

باید درباره ازدواج با والدین مشورت کرد؛ زیرا:

علاقه و محبت به فرزندان (علت) باعث می شود مصلحت و خوشبختی او را در نظر بگیرند (معلول).

تجربه و پختگی والدین (علت) باعث می شود خصوصیات افراد را بهتر دریابند (معلول ۱) و عاقبت ازدواج را پیش بینی کنند (معلول ۲).

والدین نباید نظرشان را تحمیل کنند و فرزندان را به ازدواج ناخواسته بکشانند.

محیط خانواده باید محیط همدلی، اعتماد به بزرگ ترها، شنیدن نظرات یکدیگر و محبت و خیرخواهی باشد.

در چنین شرایطی: بهترین تصمیم ها گرفته می شود و کم تر به حسرت و پشیمانی منجر می شود. از نظر قرآن کریم، مهم ترین معیار همسر شایسته، بالیمن بودن اوست. هر قدر ایمان یک فرد قوی تر باشد، شایستگی او برای همسری بیشتر است.

۱۷۴ - گزینه ۱

آن چه مشکل بزرگ جامعه ماست: جدانشدن «اقرا» از «بسم ربک» / جدایی «یعلمهم» از «یزکیهم» و جدانشدن مادیات از معنویات، جدانشدن دنیا از آخرت و در یک کلام، جدایی دین از علم است.

(مهارت های معلمی صفحه ۲۵)

نکته هنر معلمی فقط به آموزش خواندن و نوشتن یا آموزش مسائل پیچیده و فرمول های سخت نیست، بلکه هنر معلم در آموزش مسائل علمی با نگاه توحیدی و تربیتی است. ثمره چنین آموزش و تعلیمی، شکوفایی علم، حلم، حیات قلب، استقامت، معرفت و انسانیت در متعلمین خواهد بود.

آری! معلم ربانی، هادی و ناجی است و ارزش کار او به حیات دل ها و نجات انسان هاست.

۱۷۵ - گزینه ۴

تکلف این است که انسان کاری را با مشقت و تصنع انجام دهد؛ در زندگی، کار، پوشش، گفتار و رفتار به خود سخت بگیرد، مقید به پوشش خاص، مدرسه خاص، شاگردان ویژه و ... باشد و در یک کلام برای خود شائستگی ویژه قائل شود.

تکلف یعنی سختگیری بی مورد مناسباتی که مخالف خاکی بودن است.

(مهارت های معلمی صفحه ۳۴)

۱۷۶ - گزینه ۲

یکی از ویژگی های معلم این است که سابقه نیک داشته باشد. اگر معلم به نیکی شناخته شده باشد کم تر او را انکار می کنند و آیه ﴿أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ﴾ یا این که پیامبرشان را نشناختند او از سوابق او آگاه نیستند، پس برای همین او را انکار می کنند. بیانگر این مهم است که می فرماید رسول را می شناختند به همین دلیل او را انکار نمی کنند.

(مهارت های معلمی صفحه ۵۶)

۱۷۷ - گزینه ۳

درس نامه موارد دیگر قرآنی

خطاب به حضرت لوط علیه السلام: ﴿إِلَّا أَمْرًا أَنَّهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ...﴾ جز همسرش را که از بازماندگان [در عذاب] بود.

خطاب به عموی پیامبر صلی الله علیه و آله: ﴿تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَ تَبَّتْ بَرِيدَةُ بَادٍ دُونَ ابُولَهَبٍ وَ نَابُودُ بَادٍ﴾ در آیه شریفه ﴿إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ﴾ «پسر تو به خاطر اعمال غیر صالحش از تو نیست» خداوند خطاب به رسول خود (منظور نوح علیه السلام) می گوید که نواده او از اهل رسول نیست و این که رابطه فرزندی دخیل و تصرفی در ضوابط/ یا تقدم روابط بر ضوابط صورت نگرفته است.

(مهارت های معلمی صفحه ۶۸)

۱۷۸ - گزینه ۱

نکته موارد دیگری که به این امر اشاره دارد:

آیه شریفه: ﴿لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا﴾ «ما چیزی جز آن چه تو به ما آموخته ای نمی دانیم.» پیامبر (ص): در این باره به من وحی نشده است، صبر کنید تا حکم خدا ابلاغ شود.

اتفاقاً نشان می‌دهد که خیلی خوب هستند و سختی ندارند.

۲ نادرست: در صورتی که متن به جای «به‌طوری که» با «و» به پایان می‌رسید، می‌توانستیم این گزینه را انتخاب کنیم! در مورد این موضوع در متن صحبتی نشده و از آن چنین نتیجه‌ای را هم نمی‌توان گرفت.

۳ درست: این جمله هم از لحاظ مفهوم و هم از لحاظ تکمیل جمله پایانی می‌تواند برای کامل کردن متن منطقی و درست باشد.

۴ نادرست: در صورتی که متن به جای «به‌طوری که» با «و» به پایان می‌رسید، می‌توانستیم از لحاظ تکمیل جمله این گزینه را انتخاب کنیم، اما از لحاظ مفهومی این گزینه متن را به درستی تکمیل نمی‌کند.

چون به طور کلی در متن در این مورد مطلبی بیان نشده و البته این موضوع دلیلی بر کوتاهی عمر این کسب و کارها نمی‌تواند باشد.

مشاوره یکی از انواع سؤالات هوش، سؤالی است که در آن متن کوتاه یا عبارتی داده می‌شود و بعد از یکی دو جمله یا حتی گاهی در وسط جمله، متن قطع می‌شود و شما باید گزینه مناسب را برای تکمیل متن انتخاب کنید.

۱۸۵ - گزینه ۲

درس‌نامه در سؤالات نتیجه متن باید دقت کنیم که نتیجه متن باید یک عبارت درست و منطقی باشد که واقعاً از اطلاعات متن نتیجه گرفته می‌شود و نباید برداشت سلیقه‌ای از متن داشته باشیم. نتیجه متن ممکن است مستقیم یا غیرمستقیم باشد. در سؤالات نتیجه‌گیری مستقیم، در متن به طور مشخص به عبارت یا موضوعی اشاره می‌شود و سؤال هم مستقیماً همان را می‌پرسد. اما گاهی نتیجه متن به طور غیرمستقیم به دست می‌آید؛ یعنی نتیجه‌ای که در گزینه‌ها آمده به طور مستقیم از متن قابل برداشت نیست، بلکه باید اطلاعات مختلف متن را کنار هم قرار بدهیم و از آن‌ها نتیجه منطقی بگیریم.

در متن مستقیماً اشاره شده است که هلمز به همراه دستیارش بیرون از شهر چادر زده و خوابیده بودند و از این‌که در میانه شب، هلمز و دستیارش هنگام بیدار شدن آسمان شب را می‌بینند، می‌توان نتیجه گرفت که دیگر چادر بالای سر آن‌ها نیست و تنها دلیلی که هلمز به آن اشاره می‌کند این است که چادر دزدیده شده است؛ بنابراین از بین گزینه‌ها تنها گزینه‌ای که دقیقاً از متن نتیجه گرفته می‌شود، ۲ است.

بررسی سایر گزینه‌ها: ۱ و ۴ می‌دانیم چادر دزدیده شده است، اما در مورد دزد و نحوه دزدیدن چادر در متن توضیحی داده نشده است.

۳ در متن دستیار هلمز در مورد الهیات و نجوم مطالبی گفته است، اما نمی‌توان گفت که او از علم منطق یا نجوم مطلع یا بی‌اطلاع است.

مشاوره در سؤالات نتیجه متن، یک متن داده می‌شود و باید با توجه به مطالب مختلفی که در متن آمده است، نتیجه‌گیری درست را مشخص کنید.

۱۸۶ - گزینه ۴

استراتژی متن را به دقت بخوانید و با کنار هم قراردادن اطلاعات داده‌شده در متن بهترین پاسخ را برای سؤال مطرح‌شده پیدا کنید.

در دو سطر آخر متن، گفته شده که «به دلیل بهاندادن به شعر ستایشی در ایران، شاعران مدیحه‌سرا برای امرار معاش یا ثروت‌اندوزی راهی دیار هند شدند.» این یعنی در هند مانند رسم دربارهای قدیم ایران به این اشعار اهمیت داده می‌شده (و پول خوبی برای آن پرداخت می‌کردند) و بازار شعر ستایشی و مدح در هند رواج داشت. پس ۴ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها: ۱ این گزینه در مورد دلیل رواج شعر ستایشی قبل از دوران صفوی است و ربطی به کوچ شاعران مدیحه‌سرا ندارد.

۲ طبق متن به دلیل بی‌توجهی حکومت صفوی به اشعار مدحی و ستایشی شاعران ایرانی (و نه شاعران هندی!) به اشعار با مضامین پند و اندرز و ... روی آوردند و شاعران مدیحه‌سرا راهی هند شدند.

۳ درباره زبان اشعار مدحی سروده‌شده صحبتی در متن نشده است. طبق متن فقط می‌دانیم که شاعران مدیحه‌سرای ایران راهی هند شده‌اند. حالا سروده‌ها به زبان هندی بوده یا پارسی در متن به آن اشاره نشده است.

مشاوره یکی از انواع سؤالات متن، سؤال از متن کوتاه است. گاهی به طور مستقیم از اطلاعات متن سؤال می‌پرسند و گاهی باید از اطلاعات متن، مطلبی را نتیجه بگیرید.

۲ نادرست: در پاراگراف دوم متن، بیان شده است که «برنامه درسی پنهان، بر ارزش‌ها، ادراکات و رفتارهای دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارد» و از این طریق دانش‌آموزان را به سمت انتخاب رشته مشخصی سوق می‌دهد، اما در متن گفته نشده است که تأثیر «برنامه درسی پنهان» بر انتخاب رشته، بیشتر از علایق و خواسته‌های درونی دانش‌آموزان است؛ پس این گزینه از متن استنباط نمی‌شود.

۳ نادرست: در مورد نقش دانش‌آموزان در تعیین سرفصل‌ها و محتوای آموزشی «برنامه درسی پنهان» مطلبی در متن نیامده است و نمی‌توان آن را از متن استنباط کرد.

۴ درست: طبق متن «مدرسه یکی از عوامل محیطی مؤثر بر انتخاب رشته دانش‌آموزان دوره متوسطه است ...» پس می‌توان گفت انتخاب رشته لزوماً یک تصمیم از پیش تعیین‌شده نیست و ممکن است تحت تأثیر عوامل محیطی (که یکی از آن‌ها مدرسه است) تغییر کند؛ بنابراین این گزینه از متن برداشت می‌شود و درست است.

مشاوره استنباط از متن «یکی از تیپ‌های مهم هوش کلامی است. در این سؤالات یک متن کوتاه یا بلند به شما داده می‌شود و باید از بین گزینه‌ها عبارتی را که می‌توان از متن استنباط کرد، انتخاب کنید. در حل این سؤالات دقت کنید که باید عبارتی را انتخاب کنید که با توجه به متن درست و منطقی باشد و واقعاً از اطلاعات متن بتوان آن را نتیجه گرفت و یک برداشت شخصی و سلیقه‌ای از متن نباشد.

۱۸۳ - گزینه ۱

سعی می‌کنیم با توجه به متن در هر مورد به پرسش پاسخ بدهیم.
الف) نمی‌توان با توجه به متن پاسخ دقیقی به این پرسش داد. در متن در مورد مهم‌ترین دغدغه ملی در زمینه آموزش متوسطه صحبت نشده است، بلکه در مورد یکی از مهم‌ترین دغدغه‌ها در این زمینه صحبت شده که شناسایی، ترغیب و هدایت نخبگان به سمت رشته علوم انسانی است.

ب) به این پرسش این‌طور می‌توان پاسخ داد: «برنامه درسی پنهان» به تدریس ضمنی و غیررسمی نظام ارزش‌ها و هنجارها و جنبه‌های غیرآکادمیک مدارس اطلاق می‌شود که متأثر از کل نظام تربیت است. این برنامه از این جهت حائز اهمیت است که فراتر از برنامه درسی و با تأثیرگذاری روی ارزش‌ها، ادراکات و رفتارهای دانش‌آموزان، آن‌ها را سمت انتخاب رشته انسانی هدایت می‌کند.

ج) این پرسش در متن این‌طور پاسخ داده شده است: «این برنامه شامل جنبه‌هایی از آموزش است که فراتر از برنامه درسی قصد شده است و ...» پس با توجه به متن، می‌توان به این پرسش، پاسخ حتمی «خیر» داد.

بنابراین با توجه به متن می‌توان به پرسش‌های (ب) و (ج) پاسخ داد.

۱۸۴ - گزینه ۳

استراتژی هر کدام از گزینه‌ها را در جای خالی قرار دهید و متن را بخوانید. گزینه‌ای که هم جمله ناقص و هم مفهوم کلی متن را کامل می‌کند، جواب سؤال است.

درس‌نامه به طور کلی در سؤالات تکمیل متن، دو تیپ سؤال داریم:
حالت اول: متن داده شده کامل و معنادار است و ادامه متن یا پرکردن جای خالی فقط اطلاعاتی را به آن اضافه می‌کند.

حالت دوم: متن داده شده ناقص و ناتمام است و پرکردن جای خالی علاوه بر اطلاعات بیشتر جمله ناقص متن را هم تکمیل می‌کند.

برای حل این تیپ سؤالات ضمن توجه‌داشتن به مفهوم کلی متن با بررسی گزینه‌ها می‌توان به راحتی به جواب رسید.

در آخر متن آمده که «کارآفرینان ... از کسب و کار مراقبت می‌کنند. البته این کار چندان آسان نیست چراکه بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر کوتاهی دارند، به طوری که ...» پس متن باید با جمله‌ای کامل شود که در مورد کوتاهی عمر کسب و کارهای نوپا باشد یا مصداق‌هایی از این کوتاهی عمر باشند.

بررسی گزینه‌ها: ۱ نادرست: در صورتی که متن به جای «به طوری که» با «ولی» یا «اما» به پایان می‌رسید، می‌توانستیم این گزینه را انتخاب کنیم چراکه اگر کاری سوددهی خوبی داشته باشد، دلیلی بر کوتاهی عمر آن نیست و اتفاقاً نقطه قوت آن است.

۱۸۷ - گزینه ۲

استراتژی چون در مورد دو بخشی که زیر آن‌ها خط کشیده شده، سؤال شده است، آن‌ها را به دقت بخوانید و سپس درستی گزینه‌ها و ارتباط بین دو جمله را با توجه به آن‌ها بررسی کنید.

گزینه‌ها را یکی یکی بررسی و تحلیل می‌کنیم:

بررسی گزینه‌ها: ۱) نادرست؛ اولاً اولی به مکان توریستی اشاره نمی‌کند، بلکه طبق متن سه مکان نام برده شده از جمله مکان‌های باستانی هستند و ثانیاً در دومی از اهمیت نقاشی و اشیای کشف‌شده از غارها در مطالعه و شناخت زندگی مردم گذشته صحبت شده که موجب علاقه باستان‌شناسان است و نه عموم مردم!

۲) درست؛ توضیح داده‌شده در مورد جمله اولی درست است و در جمله دومی چون در مورد اهمیت اطلاعات به‌دست‌آمده از غارها صحبت شده، یعنی با ذکر مصداق، اهمیت اطلاعات به‌دست‌آمده از این آثار را بیان کرده است، پس توضیح این گزینه درست و منطقی است.

۳) نادرست؛ اولی نادرست است، چون به ۳ مکان باستانی اشاره شده است و نه ۳ اثر باستانی معروف. ضمناً در مورد دوم هم بر اهمیت اطلاعات به دست آمده از این آثار تأکید می‌کند که نادرست است. (چون در واقع مکان هستند نه اثر).

۴) نادرست؛ اولی فقط سه مکان مورد علاقه باستان‌شناسان را بیان کرده است، اما در مورد دلایل اهمیت باستان‌شناسی مطلبی بیان نشده است؛ پس توضیح این گزینه در مورد اول نادرست است. در جمله دوم هم به دو اثر باستانی (نقاشی و اشیای کشف‌شده از غارها) اشاره شده است نه صرفاً یک اثر خاص، پس این جمله نادرست است.

۵) تله ممکن است در ۳ حواستان به کلمه آثار نباشد و این گزینه را درست در نظر بگیرید. اما در مورد سؤالات هوش کلامی باید حواستان به کلمات به کار برده شده در متن باشد.

۱۸۸ - گزینه ۳

استراتژی پنج جایگاه در نظر بگیرید و با توجه به اطلاعات سؤال و شرط‌های گفته‌شده ترتیب اشعار شاعران را مشخص کنید.

جام شاعر قرن دهم، وحشی بافقی است؛ پس طبق صورت سؤال در مرحله پنجم شعری از او خوانده شده است.

جام طبق شرط اول، شعرایی که در قرن‌های متوالی زندگی می‌کنند، پشت سر هم انتخاب نمی‌شوند. پس نفر چهارم نمی‌تواند جامی (قرن ۹) باشد. از طرفی طبق شرط دوم، بیت‌های جامی و نظامی باید پشت سر هم باشند و چون حافظ و سعدی هم در قرن‌های متوالی هستند و نباید پشت سر هم باشند، پس جامی و نظامی در جایگاه‌های دوم و سوم و حافظ و سعدی قبل و بعد این دو شاعر قرار می‌گیرند.

جامی نظامی وحشی بافقی
۵ ۴ ۳ ۲ ۱

نظامی جامی وحشی بافقی
۵ ۴ ۳ ۲ ۱

جام طبق شرط سوم، اولین و آخرین بیت از حافظ خوانده نمی‌شود؛ پس در دو حالت گام قبل، حافظ فقط می‌تواند در جایگاه چهارم قرار گیرد و چون جامی با او در قرن‌های متوالی هستند، جامی نمی‌تواند در جایگاه سوم باشد و فقط حالت اول گام ۲ می‌تواند رخ دهد. در این حالت سعدی هم در جایگاه ۱ قرار خواهد گرفت و ترتیب خواندن ابیات آن‌ها به صورت زیر می‌شود:

سعدی جامی نظامی حافظ وحشی بافقی
۵ ۴ ۳ ۲ ۱

بنابراین سومین بیت از نظامی خوانده می‌شود.

۵) تله ممکن است حواستان به این نباشد که حافظ و سعدی چون در قرن‌های متوالی هستند، نباید پشت سر هم باشند و بنابراین برای جامی و نظامی جایگاه‌های زیاده‌تری را در نظر بگیرید و با حالت‌های بیشتری روبه‌رو شوید. در این صورت پاسخ‌دادن به سؤال خیلی طولانی شود و یا حتی در نهایت به جواب نادرست برسید؛ پس در هر مرحله حتماً حواستان به تمام شرط‌های گفته‌شده باشد تا سریع‌تر و راحت‌تر به جواب برسید.

مشاوره یکی از انواع سؤالات هوش منطقی، موضوع چینش یا آرایش اشیا یا افراد است. در این تیپ از سؤالات در مورد چینش عناصر اطلاعاتی داده می‌شود که با استفاده از آن‌ها می‌توان ترتیب اشیا یا افراد را پیدا کرد.

۱۸۹ - گزینه ۱

جام طبق فرض سؤال جایگاه اول مربوط به جامی است. از طرفی طبق شرط دوم، بیت جامی و نظامی باید پشت سر هم باشد؛ پس داریم:

جامی نظامی
۵ ۴ ۳ ۲ ۱

جام طبق شرط سوم، حافظ نمی‌تواند آخرین نفر باشد؛ بنابراین یکی از جایگاه‌های ۳ و ۴ متعلق به او است:

جامی نظامی حافظ
۵ ۴ ۳ ۲ ۱

جامی نظامی حافظ
۵ ۴ ۳ ۲ ۱

جام چون سعدی و حافظ در قرن‌های متوالی هستند و نمی‌توانند کنار هم باشند؛ پس حالت دوم در گام قبل کلاً حذف می‌شود (چون در حالت دوم گام قبلی، سعدی (قرن ۷) در هر کدام از جایگاه‌های ۳ یا ۵ قرار بگیرد، کنار حافظ (قرن ۸) قرار می‌گیرد). در حالت اول هم چون سعدی نباید کنار حافظ باشد، پس در جایگاه ۵ است و وحشی بافقی در جای ۴ قرار خواهد گرفت:

جامی نظامی حافظ وحشی بافقی سعدی
۵ ۴ ۳ ۲ ۱

بنابراین بیت سوم از حافظ است.

۱۹۰ - گزینه ۴

جام طبق شرط سوم، بیت حافظ اولین و آخرین بیت نیست. از طرفی حافظ و سعدی شاعران دو قرن متوالی هستند و پشت سر هم نیز نمی‌توانند باشند و طبق فرض سؤال، بیت حافظ بعد از بیت سعدی خوانده شده است؛ پس یکی از ۳ حالت زیر رخ می‌دهد:

سعدی حافظ
۵ ۴ ۳ ۲ ۱

سعدی حافظ
۵ ۴ ۳ ۲ ۱

سعدی حافظ
۵ ۴ ۳ ۲ ۱

جام طبق شرط دوم، جامی و نظامی باید پشت سر هم باشند؛ پس حالت سوم حذف می‌شود (چون دو جای خالی پشت سر هم نداریم) از طرفی نظامی کنار سعدی و جامی کنار حافظ نمی‌تواند باشد. پس حالت‌های زیر رخ می‌دهد:

سعدی وحشی بافقی حافظ نظامی جامی
۵ ۴ ۳ ۲ ۱

سعدی جامی نظامی حافظ وحشی بافقی
۵ ۴ ۳ ۲ ۱

پس در هر حالت، سعدی نفر اول است.

تیزبازی در گام ۲ با حذف حالت سوم، می‌دیدیم که در هر دو حالت اول و دوم، سعدی نفر اول است و نیازی به به دست آوردن جایگاه بقیه نبود و همان‌جا جواب را ۴ انتخاب می‌کردیم.

۱۹۱ - گزینه ۲

استراتژی روی اعدادی که دور عدد وسط و روی یک خط هستند عملیات‌های ریاضی را امتحان کنید تا به عدد وسطی برسید.

درس‌نامه در یکی از تیپ سؤالات ارتباط بین اعداد و اشکال، دو یا چند شکل یکسان داریم که اعداد داخل آن‌ها متفاوت هستند، اما رابطه بین اعداد آن‌ها معمولاً یکسان است. رابطه بین اعداد در این سؤالات می‌تواند خیلی متنوع باشد. اما بهتر است ابتدا چهار عمل اصلی (مجموع، تفریق، ضرب و تقسیم) و یا ترکیب چهار عمل اصلی ریاضی را روی اعداد بررسی کنید و سپس به سراغ روابطی مانند رابطه بین ارقام بروید.